

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 26 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮВЕЛІРНІ ТЕХНІКИ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»
спеціалізації «Дизайн ювелірних виробів»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2240/20
 (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 20

Київ – 2020

Розробник: Барбалат Олександра Володимирівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Барбалат Олександра Володимирівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ____ 20__ р., протокол № ____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	4	
Семестр	7	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Практичні	56	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	28	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Ювелірні техніки» – ознайомлення студентів з основними техніками виконання творів ювелірного мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів базових знань з основних спеціальних технік та прийомів роботи під час виконання ювелірних виробів, як творів мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Базові загальні знання технік, матеріалів та інструментів рисунка, живопису, графіки.
	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 4	Глибокі знання і розуміння: здатність аналізувати

		особливості розвитку декоративного і образотворчого мистецтва в історичній перспективі і на сучасному етапі.
	ФК 5	Навички фахового аналізу. Здатність аналізувати й пояснювати історико-культурні, формально-образні і формально-стилістичні особливості творів світового та українського декоративного та образотворчого мистецтва.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 7	Знати основні методи та етапи роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів).
	ФК 8	Знати технологічні властивості відповідних матеріалів за спеціалізаціями (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів).
	ФК 9	Мати практичні навички техніки і технології створення художніх виробів за спеціалізаціями (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів).
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 12	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації у період переддипломної практики.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- основні властивості металів;
- неметалеві матеріали;
- хімічні речовини;
- підготовчі операції;
- основні прийоми роботи;
- техніки монтування;
- оздоблювальні операції;
- спеціальні техніки;

вміти:

- виконати роботу в матеріалі на основі дизайн-проекту і макету виробу;
- підібрати необхідний діапазон матеріалів для виготовлення виробу;
- підготувати сплав металу та припой до нього;
- обробляти неметалічні матеріали, передбачені проектом;

- працювати з хімічними речовинами;
- виконувати усі інші підготовчі операції;
- володіти основними прийомами роботи;
- виконувати монтування виробу;
- виконувати кріплення ювелірного каміння;
- виконувати фінішну обробку виробу;

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 12	Уміння реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проєкту, користуючись передовим досвідом зарубіжних і вітчизняних колег.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проєктах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Робота в матеріалі на основі дизайн-проєкту							
Тема 1. Створення робочого макету на основі дизайн-проєкту ювелірного виробу	42			28			14
Тема 2. Робота в матеріалі на основі робочого макету	42			28			14
Модульний контроль	6						
Разом	120			56			28
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120			56			28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль І. Робота в матеріалі на основі дизайн-проекту

Тема 1. Створення робочого макету на основі дизайн-проекту ювелірного виробу

Використовуючи технічні завдання дизайн-проекту, монтажну схему, таблицю розрахунку матеріалів, теоретичну і практичну базу попередніх тем, спеціальні знання з основ композиції та власні творчі здібності, враховуючи створити технологічний макет майбутнього ювелірного виробу, необхідний для подальшої роботи в матеріалі.

Література основна: 2,3,4,5

Література додаткова: 1,2,4,6

Тема 2. Робота в матеріалі на основі робочого макету

Відштовхуючись від створеного технологічного макету майбутнього ювелірного виробу, використовуючи діапазон матеріалів і спеціальних технік, запланованих проектом. Виконати роботу в матеріалі.

Література основна: 1,6,7,8

Література додаткова: 3,5

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль І	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом	
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Відвідування практичних занять	1	14	14
Відвідування лабораторних занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом	
Робота на практичному занятті	10	14	140
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	9	45
Виконання модульної роботи	5	1	25
Разом		224	
Максимальна кількість балів:		224 + 74 (бали за 4 семестр) + 448 (бали за 5 та 6 семестри) = 746	
Розрахунок коефіцієнта:		746 : 60 = 12,43	
Екзамен:		40	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Для якісного вивчення дисципліни завдання з самостійної роботи складаються з теоретичних та практичних завдань, які приводять до вміння грамотно використати теоретичні знання на практиці.

Головними критеріями оцінювання визначено наступні позиції: якісне вивчення теорії ювелірної справи, технологічне, якісне виконання макету майбутнього ювелірного виробу згідно дизайн-проєкту, технічне втілення ювелірного виробу у матеріалі.

№ зп	Тематичний розділ	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль, форма підготовки	Бали
Змістовий модуль І. Робота в матеріалі на основі дизайн-проєкту					
1.	Створення робочого макету на основі дизайн-проєкту ювелірного виробу	Виконати: -Технологічну викрійку на основі монтажної схеми дизайн-проєкту -Макетування усіх технологічних вузлів, передбачених дизайн-проєктом -Здійснити розрахунок основних й	14	Виконання завдань	15

		витратних матеріалів в.т.ч. і кошторис для подальшої роботи у матеріалі над ювелірним виробом			
2.	Робота в матеріалі на основі робочого макету	На основі робочого макету здійснити роботу у матеріалі: - підготувати сплав металу та припой до нього; - обробити неметалеві матеріали, передбачені проектом; - виконувати усі підготовчі операції, передбачені дизайн-проектом; - виконувати монтування виробу; - виконувати кріплення ювелірного каміння; - виконувати фінішну обробку виробу	14	Виконання завдань	30
		Всього:	28		45

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні. Можливі незначні похибки в моделюванні форми.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах та роботі в матеріалі.	17 – 20
Достатній рівень виконання роботи, проте є суттєві композиційні недоліки в проектуванні, та в роботі з матеріалом.	13 – 16
Дизайн-проект частково відповідає завданням, невдалий підбір матеріалів для роботи, значні технічні помилки у виконанні ювелірного виробу.	9 – 12
Низький рівень виконання дизайн-проекту. Неохайність виконання в матеріалі.	5 – 8
Дизайн-проект ювелірного виробу не відповідає завданням, робота в матеріалі неохайна, значні композиційні та технологічні помилки.	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 7 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Ювелірні техніки»

проводиться у письмовій формі. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

Критерії оцінювання семестрового контролю

На прикладі власноруч виконаної роботи в матеріалі що базувалася на технологічному макеті передбаченого дизайн-проектом, впевнено пояснити та описати основні властивості використаних у роботі металевих і неметалевих матеріалів, властивості хімічних речовин пов'язані з їх обробкою. Розтлумачити і детально описати усі підготовчі й оздоблювальні операції, техніки монтування й інші спеціальні техніки, що задіяні у роботі— **10 балів**;

Продемонструвати глибоке знання технології огранування і кріплення ювелірного каміння, прийоми і принципи фінішної обробки виробу— **10 балів**;

Проаналізувати власний виріб, як художній твір з точним визначенням жанру, техніки, стилю, а також стисло, але точно, описати ідею, зміст, визначити основні композиційні прийоми та мистецькі якості — **10 балів**;

Володіння професійною мовою, завершеність роботи, викладення висновків по кожному пункту — **10 балів**.

Семестровий контроль (залік) проводиться у вигляді перегляду виконаної студентами роботи у матеріалі на основі технологічного макету і дизайн – проекту.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю і екзамену

1. Охарактеризувати властивості основних металів в ювелірній справі.
2. Пояснити різницю між металевими і неметалевими матеріалами в ювелірній справі.
3. Роз'яснити загальні властивості кислот і солей металів, які використовуються в ювелірній справі і правила роботи з ними.
4. Описати процес афінажу металів в ювелірній справі.
5. Охарактеризувати устаткування робочого місця майстра-ювеліра, основні принципи і прийоми роботи за ним.
6. Описати основні принципи створення технологічного дизайн-проекту ювелірного виробу.
7. Пояснити необхідність й основи макетування у ювелірній справі.
8. Описати процес підбору матеріалів і спеціальних технік для подальшого виконання ювелірного виробу згідно дизайн-проекту і макету.
9. Назвати спеціальні техніки у виготовленні ювелірних виробів та основний інструментарій для їх виконання.
10. Охарактеризувати, що означають поняття унікальність, неповторність художнього вирішення і цільність художнього образу готового виробу.
11. Пояснити різницю між коштовним, напівкоштовним камінням, специфіку і засоби їх обробки, огранування і технологію закріплення.

12. Назвати основні засоби і прийоми монтування ювелірного виробу, принципи фінішної обробки.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Модулі	Модуль І	
Назва модуля	Виконання дизайн-проекту ювелірного виробу	
Лекції	1	2
Теми лекцій	-	-
	-	-
Теми практичних занять	Створення робочого макету на основі дизайн-проекту ювелірного виробу	Робота в матеріалі на основі робочого макету
	7+70 бал.	7+70 бал.
Сам. робота	П. 6.2. 15 балів	П. 6.2. 30 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів	
Бали за модуль	224 бали	
Максимальна кількість балів	224 + 74 (бали за 4 семестр) + 448 (бали за 5 та 6 семестри) = 746 (коефіцієнт визначення успішності: 746 : 60 = 12,43)	
Форма підсумкового контролю	Екзамен (40 балів)	

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Бурцев А. К., Гуськова Т. В. Драгоценные камни: Красота, долговечность, редкость, магия, легенды, жизнь / А. К. Бурцев, Т. В. Гуськова. – М.: ПРИМАТ, 1992. – 128 с., ил. 18 цв. вкл. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4889/>)
2. Емельянов А. Ю. История художественного эмалирования – горячая эмаль. Режим доступа: <http://afgan-bazar.ru/node/606>. Дата доступа: 16.09.2018 р.
3. Локшин В. Я. Технология эмалирования металлических изделий. – М.: РосГиз, 1951. – 346с. Режим доступа: http://korrosion.nglib.ru/book_view.jsp?idn=014388&page=343&format=free Дата доступа 16.09.2018 р.
4. Новиков В., Павлов В. Ручное изготовление ювелирных украшений. – Л.: Политехника, 1991. – 140 с. Режим доступа: <https://www.chipmaker.ru/files/file/1058/> Дата доступа 16.09.2018 р.
5. Синкенкес Дж. Руководство по обработке драгоценных и поделочных камней. – М.: Мир, 1989. – 423 с. Режим доступа: <http://www.geokniga.org/books/2367> Дата доступа 16.09.2018 р.
6. Смит Г. Драгоценные камни: Пер. с англ. / Г. Смит. – М.: Мир, 1984. – 558 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4925/>)
7. Шуман Вальтер. МИР КАМНЯ. Горные породы и минералы. – М.: Мир, 1986. – 215 с.
8. Шмагало Р. Т. Художній метал України ХХ – поч. ХХІ ст. Енциклопедія художнього металу. Том II / Р.Т. Шмагало. – Львів: Апріорі, 2015. – 668 іл., 276 с. Режим доступа: <http://artmetal.org.ua> Дата доступа 16.09.2018 р.

Додаткова:

1. Barbalat A. Technika gorącej emalii – zdumiewająca sztuka znana od dawna. Emalię jako kosztowną wstawką w wyrobach jubilerskich. Арт-Простір: науковий журнал /– К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. – Вип. 3. – 120-122 с.
2. Барбалат О.В. Форма та зміст у дизайні ювелірних виробів. Сучасні тенденції розвитку науки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Херсон: ВД «Гельветика», 2017. – Ч. 1. – 7-9 с.
3. Бреполь Эрхард. Теория и практика ювелирного дела. – М.: Соло, 2000. – 522 с.
4. Джаспер Стоун. Драгоценные камни и лечебные минералы. Энциклопедия. – СЗКЭО, 2009. – 272 с.
5. Флеров А.В. Материаловедение и технология художественной обработки металлов / учебник. – М.: Высш. школа, 1981. – 288 с.: ил.
6. Шуман Вальтер. МИР КАМНЯ. Горные породы и минералы. – М.: Мир, 1986. – 215 с.

7. Авнерова Селина. Полная энциклопедия камней и амулетов. Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/6-tovarovvedenie/44>. Дата доступа 16.09.2018 р.
8. Шаталова И. В. Стили ювелирных украшений. Словарь специальных терминов. Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/yuvelir/73.htm> Дата доступа 16.09.2018 р.